

Причини виникнення фінансових ризиків підприємств готельно-ресторанного бізнесу

Магас Н.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансово-облікових дисциплін
Львівського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом

У статті розглянуто основні причини виникнення фінансових ризиків підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Систематизовано основні фактори впливу на фінансову діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано сутність поняття «ризик», наведено класифікацію ризиків. Запропоновано шляхи виявлення та нейтралізації фінансових ризиків.

Ключові слова: криза, ризик, фінансовий ризик, підприємства готельно-ресторанного бізнесу, нейтралізація.

Магас Н.В. ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ФИНАНСОВЫХ РИСКОВ ПРЕДПРИЯТИЙ ГОСТИНИЧНО-РЕСТОРАННОГО БИЗНЕСА

В статье рассмотрены основные причины появления финансовых рисков предприятий гостинично-ресторанного бизнеса. Систематизированы основные факторы влияния на финансовую деятельность предприятий гостинично-ресторанного бизнеса. Проанализирована суть понятия «риск», приведена классификация рисков. Предложены пути обнаружения и нейтрализации финансовых рисков.

Ключевые слова: кризис, риск, финансовый риск, предприятия гостинично-ресторанного бизнеса, нейтралізація.

Mahas N.V. THE CAUSES OF THE FINANCIAL RISKS TO THE ENTERPRISES OF HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

The article describes the main causes of the financial risks of the enterprises of hotel and restaurant business. Systematized the major factors of influence on the financial activities of enterprises of hotel and restaurant business. Here is analyzed the essence of the concept "risk", and given the risks classification. It suggests ways to identify and neutralize financial risks.

Keywords: crisis, risk, financial risk, the enterprises of hotel and restaurant business, neutralization.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Підприємства готельно-ресторанного бізнесу функціонують в умовах сформованих ринкових відносин, високої конкуренції, підвищення циклічності фінансових ризиків та невизначеності. Готельно-ресторанний бізнес як невід'ємна складова частина туристичної сфери швидко розвивається. Підприємствам готельно-ресторанного бізнесу доводиться приймати фінансові рішення в умовах системної кризи національної економіки, тому можуть виникати проблемні ситуації, для нейтралізації яких доцільно знати причини виникнення фінансових ризиків та фактори впливу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питань фінансових ризиків суб'єктів господарювання займалися такі відомі науковці, як О.І. Барановський, В.І. Франчук, М.М. Єрмошенко, Г.В. Веретенникова, М.І. Камлик, І.П. Мойсєнко, В. Ярочкін, Є.М. Коротков, І.О. Бланк, О. Грунін, А.О. Старостіна, В.А. Кравченко, Е.С. Дмитренко та ін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення суті, видів ризиків та систематизації причин виникнення фінансових ризиків підприємств готельно-ресторанного бізнесу в умовах системної кризи національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток підприємств готельно-ресторанного бізнесу в період кризи національної економіки пов'язаний зі станом невизначеності, який, своєю чергою, впливає на обмежені знання майбутнього розвитку подій. У сучасних кризових умовах стан кожного суб'єкта господарювання визначається передусім його вмінням пристосовуватися до мінливих умов конкурентної боротьби, можливістю здійснювати активну інноваційну діяльність.

Основними факторами впливу на фінансову діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу є ризики, які виникають у процесі їх фінансової діяльності. Слід зауважити, що серед науковців немає однакових поглядів щодо розуміння понять «ризик».

І.О. Бланк поняття «ризик» розглядає як результат вибору його власниками або менеджерами альтернативного фінансового рішення, направлено на досягнення основного результату фінансової діяльності за можливості понесення економічних втрат в умовах невизначеності його реалізації [1]. О. Грунін під ризиком розуміє ймовірність виникнення становища, яке здатне спричинити небезпеку [2]. В.І. Ярочкін дає таке визначення «ризик»: це можлива небезпека невдачі застосованих дій або самі дії, що пов'язані з такою небезпекою [3]. А.О. Старостіна, В.А. Кравченко «ризик» визначають як комбінацію подій, пов'язану з діяльністю підприємства, та які впливають на нього; ймовірність цих подій та їх наслідків, що унеможливають досягнення запланованих цілей і в підсумку позначаються на доходах підприємства [4].

Основною небезпекою ризиків є неможливість їх виявлення. У момент прийняття управлінських рішень підприємства готельно-ресторанного бізнесу не можуть передбачити зміни, які відбуваються в зовнішньому середовищі. Основні причини неможливості виявлення ризиків наводять В.І. Лазуренко, Т.В. Філіпенко: неможливість всеосяжного знання суб'єктів господарювання про навколишній світ; випадковість певних причин, які приводять до великих утрат або прибутків; непередбачуваність ринкової ситуації; конфліктні ситуації суб'єктів господарювання з контрагентами, працівниками; неправомірні дії з боку конкурентів та кримінальних структур [5]. Причини виникнення фінансових ризиків наведені на рис. 1.

Причин виникнення фінансових ризиків є безліч, вони залежать від змін внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Фінансові ризики постійно змінюються, модифікуються, підприємства готельно-ресторанного бізнесу повинні слідкувати за ними, мати ефективні методи запобігання їм, щоб забезпечити свою безпеку.

Т.Б. Кузьменко та ін. [6] фінансовим ризикам надають такі харак-

терні особливості: ризики підлягають кількісній та якісній оцінці перед ухваленням управлінського рішення; ризики виникають під час вибору альтернативних управлінських рішень в умовах невизначеності (в який бізнес направити інвестиції, купити обладнання чи взяти в оренду, який вибрати метод амортизації); ризики, пов'язані з фінансовими відносинами, фінансовим менеджментом і фінансовою безпекою підприємства, ліквідністю активів, платоспроможністю; ризики носять імовірний і суб'єктивний характер. І.О. Бланк більш ширше розглядає основні характеристики ризику, додає економічну природу; цілеспрямовану дію; ймовірність

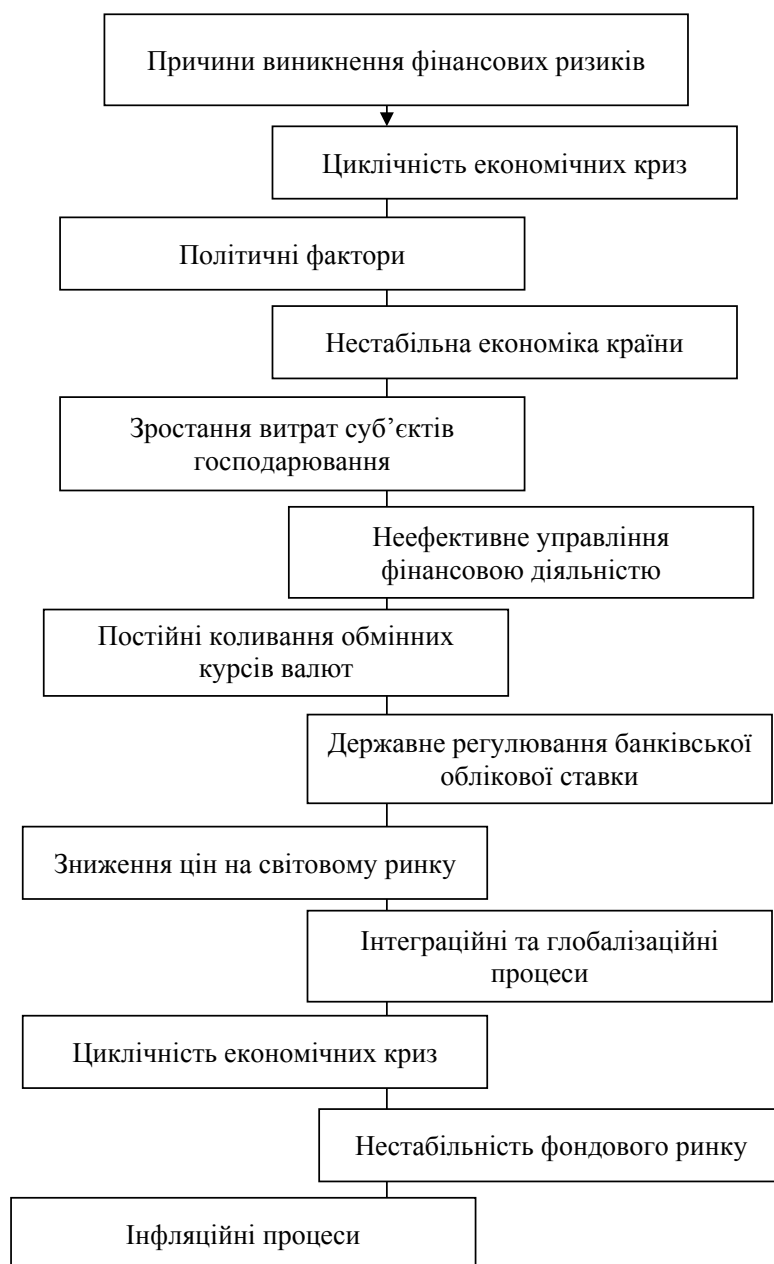

Рис. 1. Причини виникнення фінансових ризиків

Джерело: авторська розробка

Класифікація фінансових ризиків

Ознаки	Види загроз
За джерелами виникнення	– господарський ризик; – ризик, обумовлений діями людини; – ризик обумовлений природними факторами.
За сферою виникнення	– зовнішній фінансовий ризик; – внутрішній фінансовий ризик.
За комплексністю	– простий фінансовий ризик; – складний фінансовий ризик.
За можливістю усунення	– несистематичний ризик диверсифікований; – систематичний ризик – недиверсифікований.
За сукупністю досліджуваних елементів	– індивідуальний фінансовий ризик; – портфельний фінансовий ризик/
За ступенем впливу на фінансовий стан суб'єктів господарювання	– припустимий фінансовий ризик; – критичний фінансовий ризик; – катастрофічний фінансовий ризик.
За можливими наслідками	– ризик, який призводить до економічних втрат; – ризик, У результаті якого втрачається частина доходу; – ризик, який призводить як до втрат, так і до додаткових доходів.
За можливістю передбачення	– прогнозований фінансовий ризик; – непрогнозований фінансовий ризик.
За терміном дії	– постійний фінансовий ризик; – тимчасовий фінансовий ризик.
За видами	– див. рис. 1
За об'єктом виникнення	– ризик окремих фінансових операцій; – ризик різних видів фінансових операцій; – ризик загальної фінансової діяльності.
За рівнем вірогідності реалізації	– фінансовий ризик із низьким рівнем імовірності реалізації; – фінансовий ризик із середнім рівнем імовірності реалізації; – фінансовий ризик із високим рівнем імовірності реалізації; – фінансовий ризик із неможливим визначенням рівня імовірності реалізації.
За можливістю страхування	– ризик, що підлягає страхуванню; – ризик, що не підлягає страхуванню.

досягнення мети; невизначеність наслідків; очікувану несприятливість наслідків, динамічність рівня [1].

Для нейтралізації фінансових ризиків підприємства готельно-ресторанного бізнесу повинні знати основні їх види та вміти розрізняти ризики за ознаками виникнення. Для цього необхідно розглянути класифікацію фінансових ризиків (табл. 1) [1; 6; 7].

Висновки з цього дослідження. Таким чином, для того щоб визначити вплив фінансових ризиків на діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу, потрібно

наперед вибрати план розвитку підприємства; передбачувати ризики, які можуть виникнути в процесі прийняття управлінських рішень; мати ефективні механізми виходу з кризових ситуацій; проводити постійний моніторинг зовнішнього середовища та діагностику внутрішнього середовища функціонування підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Такі дії забезпечать можливість ефективного функціонування та розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу в період системної кризи національної економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками / И.А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2005. – 600 с.
2. Грунин О.А. Экономическая безопасность организаций : [учеб. пособ.] / О.А. Грунин, С.О. Грунин. – СПб. : Питер, 2002. – 17 с.

3. Ярочкин В.И. Секьюритология – наука о безопасности жизнедеятельности / В.И. Ярочкин. – М. : Ось-89, 2000. – 400 с.
4. Старостіна А.О. Ризик-менеджмент: теорія та практика : [навч. посіб.] / А.О. Старостіна, В.А. Кравченко. – К. : Політехніка, 2004. – 200 с.
5. Лазуренко В.И. Правовое обеспечение экономической безопасности предприятия : [монография] / В.И. Лазуренко, Т.В. Филиппенко. – Донецк : Донецкий юридический институт ЛГУВД, 2007. – 192 с.
6. Фінансова безпека підприємства : [навч. посіб.] / Т.Б. Кузьменко [та ін.]. – Харків : ХНЕУ, 2010. – 300 с.
7. Шуклов Л.В. Финансовый менеджмент в условиях кризиса: Опыт компаний малого и среднего бизнеса / Л.В. Шуклов. – М. : ЛИБРОКОМ, 2010. – 240 с.